

Ұлттық клиникалық жетекшіліктерді бағалау

**Орындаған: Хұдайберген А. И.
ЖМ15 – 23 – 02 топ
Тексерген: Мендалиев Н. А.**

Кіріспе

Ұлттық клиникалық (практикалық) жетекшілік (ҰПЖ) – күнделікті медициналық қызмет көрсетуді жақсарту, жетілдіру, сол сияқты емдеудің нәтижесін жақсарту үшін қолданылатын инструмент (жетекшілік, нұсқау, ұсыныс).

- Медициналық зерттеу нәтижелері дәрігерге не істеу керектігі туралы жазылған «нұсқаулар» арқылы тәжірибеге енгізіледі және Денсаулық сақтау министрлігімен бекітіледі.

ҚҰРАСТЫРУ ТАЛАПТАРЫ:

- ✓ Ең тиімді емдеу және қызмет көрсету жолын көрсету қажет
- ✓ Реабилитация, диагностика, профилактика және емдеуді үздіксіз жалғастыруды қамтамасыз ету жолын көрсету
- ✓ Пациенттің талабын қанағаттандыру
- ✓ Пациентке қызмет көрсету сапасын жақсарту
- ✓ Ресурстарды орынсыз қолдануды азайту
- ✓ Процестердің өзгеру себептерін түсіндіру

- Соңғы ғылыми зерттеулердің нәтижелерімен байланыстың кейде болмауы
- Қызығушылығы бар эксперттер пікірінің ғылыми фактілерге кері әсер тигізуі(күмәнді тәжірибенің жариялануы)
- Құрастыру жолдары, спонсор және тәжірибеге енгізудің нәтижесі туралы ақпараттың болмауы
- Ұсынылған іс-шараның пайдасы мен кеткен шығынның қатынасы туралы ақпараттың болмауы
- Бір сұрақтың төңірегінде кейде қарама-қайшы ұсыныстардың болуы, дәрігерлерге көмектің орнына, тек академиялық пікірталас тудырады.

Мақсаты

Клиникалық басқарушылық медициналық іс-әрекеттің бір түрі
Сапасыз клиникалық басқарушылық көп пациенттердің өміріне
айтарлықтай қауіпті болуы мүмкін.

**Ұлттық клиникалық басқарушылық әдістері не үшін
қолданылады ?**

- Емге жұмсалған шығынның нәтижелігі
- Емнің сапасы
- Емдеуге ғылыми көзқарас
- Үнемі сапаны жақсарту
- Құқықтық көзқарас
- Білім беру деңгейін жоғарлату

КПЖ-ні дайындайтындарға арналған басқару принциптері

- ✓ КПЖ-ні дайындау және бағалау қолданушыларға маңызды көрсеткіштердің нәтижесін көрсетуді көздеу (мысалы: өмір сүру сапасы, аурудан жазылу т.б.))
- ✓ КПЖ – бар дәлелдердің ең жақсысына негізделіп, дәлелділік деңгейін көрсету.
- ✓ Дәлелдерді синтездеуге қолданылған әдіс объективті болу.
- ✓ КПЖ-ні дайындау процесі мультидисциплинарлы және қолданушыларды қатыстыру.
- ✓ Жеке жағдайларды ескеру үшін КПЖ-нің икемді, бейімді болуы.
- ✓ КПЖ-ні дайындау кезінде кейбір шектеулерді еске алу керек (мысалы: ресурстың мөлшері жаңа стратегияны енгізуге кедергі болады)
- ✓ КПЖ-ні дайындауда тәжірибеге, жұмысқа енгізу және тарату, қолдану жоспары болуға тиісті.
- ✓ Жаңа КПЖ-нің пайдасын дұрыс бағалау
- ✓ КПЖ – жүйелі түрде үнемі қайтадан қаралып, толықтырылуға тиісті

Ұлттық клиникалық басқарушылық әдістемесінің типтері:

- Ең жақсы практикаға негізделген
- Клиникалық протоколдар
- Консенсусқа негізделген
- Дәлелдерге негізделген
- Дәлелдерге негізделген кеңейтілген нұсқау немесе жетекшілік

Дәйектемелер негізіндегі клиникалық басқарушылық әдістемелерді құрастыру сатылары:

- Аурудың маңызды сипаттамаларына негізделген жаңа КЖ-ні дайындау үшін тақырыпты таңдау (аурушандақ, өлім-жітім, т.б.)
- Медициналық әдебиетке жүйелі шолу жүргізу
- Нұсқаудың жобасын дайындау
- Дәрігерлердің, пациенттердің және басқа да қызығушылығы бар мекемелердің, топтардың пікірін жинау
- КЖ-ні бітіру және қызығушылығы бар негізгі топтардан мақұлдау, келісім алу
- КЖ-ні енгізу, қолдану
- Аудит жүргізу және КЖ-ні қайтадан қарау

AGREE сұрақнамасы

КПЖ-нің сапасын бағалау үшін халықаралық сұрақнама AGREE ұсынылды. Қазақстанда да AGREE (ЭГРИ) қолданылады. Сұрақнама Ұлыбританияда дайындалды.

AGREE мақсаты:

- Дүниежүзінде КПЖ жазу жөнінде бірыңғай көзқарас, тәсіл
- КПЖ-нің сапасын бағалау, мониторлау үшін әдіс дайындау
- КПЖ сапасының критерийлерін дайындау
- КПЖ дайындағанда методологиясы қатаң сақталуы керек
- КПЖ –ні тәжірибеге енгізуде денсаулық сақтау басшыларына көмек көрсету

AGREE құрылымы:

6 бөлімге топтастырылған 23 пункттен тұрады. Әрбір бөлімде нұсқаудың сипаттамасы бөлек беріледі.

Бөлімдері:

- Қолдану орны және мақсаты(1-3пункт). Нұсқаудың соңғы мақсаты,нақты клиникалық сұрақтар, іріктелген пациенттердің тобы туралы.
 - Қызығушылық көрсеткендердің қатысуы(4-7 пункт).Нұсқауды өз жұмысында қолданатындардың көзқарасы,пікірі қаншалықты ескерілгені бағаланады.
 - Нұсқаудың мұқияттылығы, ұқыптылығы(8-14). Дәлелдерді таңдау, жинау, синтездеу және нұсқауды құрастыру мен жаңарту әдістері туралы.
 - Анық берілуі, ұсыну түрі(15-18) Ақпарат қай тілде, қандай форматта екендігі туралы
 - Практикаға енгізу мүмкіндігі(19-21) Клиникалық нұсқау қолданысқа өткеннен кейінгі мүмкін болатын ұйымдастыру,финанс жөніндегі нәтижелер туралы
 - Ұсыныстың тәуелсіздігі(22-23) Клиникалық нұсқаудың тәуелсіздігі және оларды құрастырушылардың мүмкін болатын келіспеушілігін мойындау, келісу туралы
- Кемінде 2 сарапшы қажет, 4 сарапшы болса, тіпті жақсы. 4 баллдық жүйе бойынша бағаланады:
- толығымен келісемін
 - аздап келісемін
 - аздап келіспеймін
 - толығымен келіспеймін

Қорытынды

Жетекшіліктің мақсаты - дәрігерлерге науқастарды емдегенде дұрыс әрекетті таңдауға көмектесу. Тәжірибиеге енгізуге рұқсат беруі алдында профилактикалық және үкімет құрылымдары клиникалық басқарушылықты сапалы екеніне сенімді болулары керек. Егер басқару дұрыс құрастырылып енгізілген болса, ол медициналық жәрдем көрсету саласын жоғарлатады және оның бағасын төмендетуде орасан зор үлесін қосатын еді.